

Številka: 451-16/2020-14
Naš znak:
Datum: 17. 5. 2021

Agencija za energijo (v nadaljevanju organ) izdaja na podlagi 413. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20 in 158/29 - ZURE, v nadaljevanju EZ-1) na zahtevo stranke,, v upravni zadevi glede na obračunavanja uporabe električnega omrežja naslednjo

ODLOČBO

1. Zahtevaz dne 26. 10. 2020, glede preveč zaračunane omrežnine, se zavrne.
2. Posebni stroški v zvezi z izdajo te odločbe niso nastali.

Obrazložitev:

Stranka (v nadaljevanju stranka) se je 18. 10. 2020 po elektronski poti obrnila na organ iz razloga, ker s sistemskim operaterjem distribucijskega omrežja z električno energijo (v nadaljevanju nasprotna stranka) oziroma z njegovim pooblaščenim izvajalcem nalog družbo ni uredila nastale situacije, vezane na obračunavanje uporabe električnega omrežja na merilnem mestu št. (v nadaljevanju MM). Na poziv agencije je stranka svojo vlogo dopolnila 26. 10. 2020. V vlogi stranka navaja, da je 30. 10. 2012 bil izveden priklop MM. Pri preklopu električne energije iz gradbenega na gospodinjiski odjem pa je prišlo do napake na strani, ki so to tudi potrdili in priznali, ne pa pojasnili, zakaj so zneski na izstavljenih položnicah bili višji. Stranka navaja, da ko je to nepravilnost julija 2020 ugotovila, se je obrnila na, od katere je prejela dobropis v višini EUR. Z navedenim dobropisom se stranka ne strinja, saj meni, da je bila oškodovana od leta 2012 pri čemer je mnenja, da sklicevanje nasprotne stranke zgolj na 77. člen Splošnih dobavnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije ni zadostno in je mnenja, da se situacija uredi na podlagi zakona, ki omogoča bolj pošteno rešitev. Stranka ob tem navaja, da je vsa ta leta plačevala električno energijo v dobri veri, da so zneski na položnicah pravilni, kot bi dejansko tudi morali biti.

Po prejemu dopolnitve zahteve je organ najprej preizkusil njeno dopustnost po 415. členu EZ-1. Iz priloženih listin izhaja, da je stranka pred sprožitvijo postopka pri tukajšnjem organu najprej zahtevala od nasprotne stranke, naj njeni zahtevi ugodi. Ko je bila njena zahteva s strani nasprotne stranke v celoti zavrnjena, je stranka v roku iz drugega odstavka 415. člena EZ-1 vložila zahtevo, da organ odloči v sporu.

Organ je v obravnavani zadevi skladno z določbami Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 106/06–ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE, v nadaljevanju ZUP) nasprotno stranko v postopku z dopisom št. 451-16/2020-04/628 z dne 28. 10. 2020 pozval, da se pisno izjasni o zahtevi stranke ter o vseh dejstvih in okoliščinah ter da za svoje navedbe priloži dokaze.

Nasprotna stranka je v dopisu št.-626/20-IZ z dne 16. 11. 2020 navedla, da je stranka 18. 9. 2020 pri njej izrazila nestrinjanje z izvedenim dobropisom zaradi napačnega obračunavanja uporabe električnega omrežja na MM, ki je bila obračunana po ceniku za skupino končnih odjemalcev »odjem na NN brez merjene moči« namesto obračunana za skupino končnih odjemalcev »gospodinjstvo« za obdobje od 1. 7. 2019 do 1. 7. 2020. Ob tem je nasprotna stranka navedla, da je stranka od začetka napačnega obračunavanja leta 2012, vsak mesec prejela račune za električno energijo za odjemno skupino »odjem na NN brez merjene moči«, namesto odjemno skupino »gospodinjstvo«, a teh računov ni reklamirala in jih je v celotnem obdobju tudi redno poravnala iz česar je sklepati, da je vsebino računov preverila in se z njo strinjala. Ob tem je nasprotna stranka tudi navedla, da je na izstavljenem računu med podatki zelo jasno navedena tudi vrsta odjema, po katerem se je uporabnikom zaračunavajo stroški uporabe omrežij.

Nasprotna stranka je tudi navedla, da je ob ugotovitvi nepravilnega obračunavanja odjemne skupine na MM po njenem mnenju pravilno izvedel dobropis za preveč obračunane postavke uporabe električnih omrežij za 12 mesecev nazaj, kot to določa 77. člen Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, 126/07, 37/11 - odl. US, 17/14 - EZ-1).

Na podlagi dodatnega poziva organa je nasprotna stranka z dopisom št. SODO-07/20-IZ z dne 22. 12. 2020 organu dostavila:

- vlogo stranke za izdajo soglasja za priključitev za MM in na tej podlagi izdano soglasje za priključitev;
- pogodbo o uporabi sistema;
- grafično obliko prilog A poračunov napačne obračunske moči za eno leto od ugotovitve napake;
- excl. tabelo vseh prilog A, ki so bile posredovane dobavitelju za obračun

ter hkrati pojasnila, da je MM priključeno na podlagi soglasja za priključitev št. (v nadaljevanju SzP), da je bilo MM priključeno v mesecu oktobru 2012 kot gospodinjstvo na gradbeni odjem ter da je bilo v mesecu maju 2014 poslano poročilo o meritvah inštalacije, kar je bil pogoj za uvrstitev na gospodinjski odjem, pri čemer zaradi napake na strani prehod na gospodinjski odjem ni bil izveden do 1. 7. 2020.

Naveden dopis nasprotne stranke je organ poslal v seznanitev stranki (dopis št. 451-16/2020-08/628 z dne 14. 1. 2021), na katerega se je izrekla z dopisom 24. 1. 2021. Stranka je v odgovoru navedla, da nasprotna stranka (ozr. njen pooblaščen izvajalec nalog) pri svojem obračunu Splošnih dobavnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (v nadaljevanju SPDOEE) ne bil smel uporabiti, saj več ne veljajo, z njimi ni bila seznanjena, niti na njih v času sklenitve pogodbe o priključitvi in pogodbe o prodaji in nakupu električne energije ni bila opozorjena. Stranka tudi navaja, da je splošni zastaralni rok za vložitev zahteve za povrnitev preplačanih zneskov skladno z Obligacijskim zakonikom pet let, SPDOEE pa omogočajo povrnitev zgolj za 12 mesecev od dneva ugotovitve nepravilnosti. Ob tem pa stranka tudi navaja, da so ti SPDO v primerjavi s 23. in 24. členom Zakona o varstvu potrošnikov nepošteni do nje in posledično nični, saj ne omogočajo, da bi uveljavila celoten znesek, za katerega je bila oškodovana. Stranka je tudi navedla, da kot laik ne loči med vrstami različnega možnega odjema električne energije, niti ni seznanjena z razlikami v ceni električne energije med različnimi mogočimi odjemi, zato ji nasprotna stranka neupravičeno očita, da bi vsebino računa lahko sama preverila, in ker je ni reklamirala, se je z njo strinjala. Stranka meni, da je za celotno situacijo odgovoren ozr. od njega pooblaščen izvajalec nalog, saj bi ta moral pravilno določiti in obračunavati odjem električne energije od sklenitve pogodbe dalje, od njega pa je stranka tudi sama pričakovala, da bo to tudi zagotovljeno.

Z navedenim stališčem stranke je bila seznanjena nasprotna stranka (dopis št. 451-16/2020-10/628 z dne 10. 2. 2021), na katerega je podala svoje stališče v dopisu št.76/21-IZ z dne 18. 2. 2021. V navedenem dopisu je nasprotna stranka med drugim navedla, da se uporaba SPDOEE podaljša do uporabe novih splošnih aktov, izdanih na podlagi EZ-1 (518. člen EZ-1); da gre pri SPDOEE za predpis z naravo splošnega akta, ki zavezuje enako kot zakon; da je njegov pooblaščen izvajalec nalog družba ravnala pravilno, s tem ko je naredila obračun za povrnitev preplačanih zneskov stranki za eno leto in da ima ta rok enega leta podlago v 355. členu Obligacijskega zakonika, ki opredeljuje terjatve, ki zastarajo v enem letu; ter da je stranka od leta 2012 vsak mesec prejemale račune za odjemno skupino odjem na NN brez merjene moči, namesto gospodinjstvo in jih tudi redno poravnala iz česa se (po navedbah) sklepa, da je vsebino računa stranka preverila in se z njo strinjala.

Stranka se na navedeno stališče nasprotne stranke ni več odzvala.

Organ ugotavlja, da je bilo stranki 8. 10. 2012 izdano soglasje za priključitev št. (v nadaljevanju soglasje), iz katerega med drugim izhaja, da je na merilnem mestu št. (v nadaljevanju MM) določena nova priključna moč x kW – Gospodinjski odjem in predvideno leto priključitve 2012. Iz pogodbe o prodaji in nakupu električne energije št. z dne 15. 10. 2012, sklenjeno med in stranko izhaja, da se ta pogodba sklepa z gospodinjskim odjemalcem. Iz pogodbe št. o dostopu končnega odjemalca do distribucijskega omrežja sklenjena med in stranko dne 8. 11. 2012 izhaja, da gre pri MM za odjemno skupino »gospodinjski odjem«, na katerem se bo omogočila distribucija električne energije od 30. 10. 2012. Prav tako pa tudi iz pogodbe o priključitvi na distribucijsko omrežje št., sklenjene med

..... in stranko z dne 8. 10. 2012 izhaja, da se je objekt (stanovanjska hiša) priključil na skupino končnih odjemalcev »gospodinjski odjem«.

Nasprotna stranka je v svojem dopisu št.-707/20-IZ z dne 22. 12. 2020 med drugim navedla, da je bilo MM v oktobru 2012 priključeno kot gospodinjstvo na gradbeni odjem, v mesecu maju 2014 je bil na podlagi poročila o meritvah inštalacije izpolnjen pogoj za uvrstitev na gospodinjski odjem, sam prehod na gospodinjski odjem pa zaradi napake ni bil izveden do 1. 7. 2020.

Na podlagi 147. člena EZ-1 mora uporabnik sistema za vsako priključitev na distribucijski odjem ali njeno spremembo pridobiti SZP, podrobnejše pogoje za SZP pa določajo sistemska obratovalna navodila. Na podlagi 114. člena EZ-1 mora elektrooperater uporabniku sistema zagotoviti uporabo distribucijskega sistema s sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema, na podlagi katere se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, elektrooperater pa se zaveže uporabniku omogočiti oddajo elektrike v sistem oziroma odjem elektrike iz sistema v okviru postavljene obratovalne omejitve.

Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Uradni list RS, št. 126/07, 1/08 – popr., 37/11 – odl. US, 17/14 – EZ-1 in 7/21, v nadaljevanju SPDO), ki so veljali do 1. 3. 2021¹ so v 77. členu določali, da v primeru, da so merilne naprave brez krivde uporabnika nepravilno registrirale porabljeno električno energijo oziroma moč, opravi SODO poračun dobavljene električne energije in uporabe omrežja za celotno obdobje nepravilne registracije, vendar največ za dvanajst mesecev od dneva ugotovitve nepravilnosti (sedaj je to urejeno v 169. členu SONDSEE). Če so tako registrirani podatki povzročili škodo uporabniku, SODO prizna odjemalcu preveč plačano električno energijo po ceni, ki jo je odjemalec plačal dobavitelju, uporabo omrežja pa po veljavnem ceniku za obdobje, na katero se nanašajo nepravilni merilni podatki, oziroma plača električno energijo proizvajalcu, po pogodbeni ceni, ki bi jo ta zaračunal kupcu oziroma kupcem njegove električne energije (sedaj je to urejeno v 173. členu SONDSEE).

Tako SPDO, kot sedaj SONDSEE predstavljajo splošen pravni akt izdan na podlagi zakona in ga ni mogoče enačiti s pogodbenimi pogoji, ki jih določa 22. člen Zakona o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKoliT in 31/18, v nadaljevanju ZVPot), ki se nanašajo na pogodbene pogoje kot sestavni del pogodbe posameznega podjetja in na katere se sklicuje stranka v postopku (s tem ko navaja, da je ta splošen akt ničen po 23. členu Zakona o potrošnikih, pri čemer se ta člen nanaša na določbo 22. člena tega zakona).

Zahteva stranke, ki se nanaša na prošnjo, da se glede izdanega obračuna oziroma dobropisa narejenega za obdobje od 1. 7. 2012 do 1. 7. 2020 ne upoštevajo zgolj določbe 77. člena SPDO temveč ustrezen zakon, predstavlja po mnenju organa

¹ Od 1. 3. 2021 dalje veljajo Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 7/21, v nadaljevanju SONDSEE), Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije pa so se z istim dnem prenehali uporabljati.

zahtevo, pri kateri je potrebno vključiti določbe Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631, v nadaljevanju OZ), ki se nanašajo na pravice do povračila škode oziroma izpolnitve obveznosti.

Organ namreč ugotavlja, da ni dvoma, da je stranka s tem, ko je plačevala račune za odjemno skupino »odjem na NN brez merjenja moči«, namesto za odjemno skupino »gospodinjstvo«, torej v višjem znesku, kot bi jih na podlagi izdanega soglasja za priključitev in sklenjenih pogodb (pogodba o dostopu, pogodba o priključitvi, pogodba o dobavi) morala, bila prikrajšana. Prav tako je organ mnenja, da je (oziroma njegov pooblaščen izvajalec nalog) s tem, ko prehoda na gospodinjški odjem v letu 2014 ni izvedel in je ves čas napačno obračunaval odjemno skupino kršil pogoje, določene v soglasju za priključitev in tudi pogodbene določbe ter s tem ravnal protipravno, s čimer je stranki nastajala škoda.

Vendar pa odškodninska terjatev za škodo, ki je nastala s prekršitvijo pogodbene obveznosti, zastara v času, določenem za zastaranje te obveznosti (tretji odstavek 352. člena OZ). Zastaranje začne teči prvi dan po dnevu kršitve obveznosti. Gre za petletni splošni zastaralni rok, ki začne teči, ko oškodovanec izve za storilca in začetek take škode.

Stranka je imela možnost ugotovitve protipravnega ravnanja nasprotne stranke (ozr.) od leta 2012 oziroma 2014 dalje, ko je vsak mesec prejemale račune za odjemno skupino »Odjem na NN brez merjenja moči, namesto za odjemno skupino »Gospodinjstvo«, zato ji ravnanje nasprotne stranke (oziroma) ni moglo ostati neznano. Od nje kot pogodbene stranke pa tudi obstaja povprečna dolžna skrbnost sprotnega preverjanja pravilnosti izdanih računov (oziroma obračunov). Ne gre za nerazumno pričakovanje. Dejstvo je, da je stranka lahko izvedela oziroma bi morala vedeti, da ji z napačnim obračunavanjem stroškov že od leta 2012 oziroma 2014 nastaja škoda, pa je v takšno nastajanje škode na nek način pristala.

Takšno ravnanje tudi nasprotne stranki (oziroma) ni moglo ostati neznano, saj je vsak mesec od leta 2012 posredovala odbirke porabljene električne energije dobavitelju na prilogi A, kjer je med drugim tudi zaveden podatek o odjemni skupini.

Prva škoda zaradi napačnega računa uporabnika je nastala v mesecu maju 2014 (ko je bil izpolnjen pogoj za uvrstitev v gospodinjški odjem), zato še šteje, da je petletni zastaralni rok potekel maja 2019 in je tedaj nastopilo zastaranje. Ker je stranka z vloženo zahtevo na 18. 9. 2020 zamudila zastaralni rok za uveljavljanje prvega zahtevka, je zastarala celotna terjatev. A tudi ob upoštevanju nastanka prve škode v letu 2014, je terjatev v letu 2019 že zastarala. Če je stranka nepravilno upoštevanje odjemne skupine na izdanem računu (oziroma obračunu) opazila šele julija 2020, ko se je obrnila na in se tedaj začela sklicevati na to napako, je takšen objektivno zastaran zahtev prepozen.

Organ v postopku zaradi trenutnih epidemilške situacije povezane s covid-19 v konkretni upravni zadevi ni sklical ustne obravnave. Je pa bilo strankam v postopku proti omogočeno sodelovanje izven ustne obravnave na način, da sta se izrekle o vseh ugotovljenih dejstvih in okoliščinah, predlogih in ponujenih dokazih. Zaradi

navedenega je organ skladno z določbo 146. člena ZUP stranke z dopisom št. 451-16/2020-13 z dne 22. 4. 2021 (v nadaljevanju dopis) seznanil z ugotovljenim dejanskim stanjem ter da bo glede na ugotovljeno izdal odločbo po 413. členu EZ-1, s katero bo primoran zahtevo stranke, ki se nanaša na pritožbo na dobropis za MM zavrniti. Organ je stranke z navedenim dopisom tudi pozval, da se glede na vse ugotovljeno lahko o tem izrečejo in morebitno izjavo posredujejo na naslov organa v roku osmih dni po prejemu tega dopisa. Naveden dopis je bil strankam vročen 28. 4. 2021. Rok za podajo izjave je potekel 7. 5. 2021. Ker se v postavljenem roku nobena od strank ni izrekla, je organ po izteku roka izdal navedeno odločbo, s katero je odločil, kot izhaja iz prve točke izreka te odločbe.

V postopku izdaje te odločbe niso nastali posebni stroški, zato je odločeno, kot izhaja iz druge točke izreka te odločbe.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo na podlagi prvega odstavka 418. člena EZ-1 pritožba ni dovoljena. Zoper to odločbo je dopusten upravni spor, ki se sproži z vložitvijo tožbe v 30 dneh po prejemu te odločbe, in sicer neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali na zunanjih oddelkih ustavnega sodišča glede na sedež ali prebivališče tožnika, lahko pa se pošlje navedenemu sodišču po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto. Tožba se vloži v toliko izvodih, kolikor je strank v postopku. Tožbi je treba priložiti upravni akt, ki se izpodbija, v izvirniku, prepisu ali kopiji.

V upravnem sporu je na podlagi Zakona o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13, 58/14 - odl. US, 19/15 - odl. US, 30/16, 10/17 - ZPP-E, 11/18 - ZIZ-L in 35/18 - odl. US)) ob vložitvi tožbe treba plačati sodno takso, in sicer po tarifni številki 6111 v znesku 148 evrov. Taksa se plača na transakcijski račun sodišča, št. 01100-8450088976.